

„Праця“

Український просвітний тижневник в Бразилії виходить в Прудентополи кожного Четверга.

Передплата в Бразилії:

Річно 8\$000, піврічно 5\$000.
 Для Галичини річно 10 корон.
 Для України 5 рублів.
 Для Півн. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“
 Jornal semanal para os
 Ukrainos no Brazil.
 Publica-se em Prudentopolis
 às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100рс. від
 стиха. Більші по 200рс. За вся-
 кі оголошення платить ся згори.

PRACIA
 Prudentopolis
 Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“ — З Рус. пс. Маркияна Шашкевича.

Ми Українці до споку
 В нас є сила Козаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Наша Редакция одержала з Парижа се-
 сьмо, котре поміщуем в цілості:

Високоповажаний пане!

Маємо честь переслати Вам переклад
 мови із стенографічного тексту надруко-
 ного в „Журналь Офісіель“ дня 7. лю-
 того 1920 с. р. ч. 37.
 Промова оця була наслідком розмов, які
 дав п. Гаяр-Бансель з Головою Делегації
 р. Тишкевичем.

Секретар.

Промова,

французького депутата Гаяр-Банселя в
 праві незалежності України, на засіданні
 французької Палати Депутатів дня 6. лю-
 того 1920 року.

В промові, яку щойно виголо-
 сив Президент Ради Міністрів,
 згадуючи про приналежні до Мос-
 ковщини країни, які від часу ро-
 сийської революції відокремились
 від великої Росії, щоб утворити
 незалежні країни, він забув про
 одну, яка проте має поважне
 значіння, численне населення і
 велику територію: маю на дум-
 ці Україну. Він згадав Естонію,
 Латвію Литву, дійшов до Поль-
 щі, а потім перескочив до Кав-
 казької Республіки. А в тім:
 від Кавказу до Польщі і до Ру-
 мунії є роззявлена діра, яку на
 мою гадку, небезпечно полишати
 отвертою та яка могла бути при-
 критою, колиб союзні Держави рі-
 шились визнати Українську Рес-
 публіку. (Голоси на право і в
 центрі: дуже добре, дуже добре).

Не бачу чому це бажання в
 якому нема ніякої утопії не мало
 би швидко стати дійсністю. Вже
 передімною висловлювало цю дум-
 ку чимало з присутніх тут і тих,
 які мають усі дані на те щоб яс-
 но оцінити становище таке неяс-
 не і таке складне старої Росій-
 ської Імперії. Ствержую, що в но-

му покористуватись елементами
 порядку на Білорусі і Україні. В
 постокріпті цієї ноти, читаю
 ось-що: »Найвище польське ко-
 мандування згодилось в порозу-
 мінню з Петлюрою на адміністра-
 тивні організації, які мають бути
 доручені польським урядовцям.
 Мовами, які будуть вживатись є
 мова польська, російська і украї-
 ська«.

11. грудня 1919 року заключено
 порозуміння між Польщею і Пет-
 люрою, який виступає від імени
 України саме на те, щоби в дея-
 кій мірі зміцнити боротьбу проти
 большевизму. Зрештою панове,
 визнання незалежності України
 якого я домагаюся є згідне з при-
 ципами проголошеними Мировою
 Конференцією — воно згоджуєть-
 ся з справжню інтерпретацією
 принципу національності. При-
 цип національності не лежить в
 тому, щоби збирати в одній вели-
 чезній країні цілу низку малих
 народів, які хотять бути неза-
 лежними і не хотять щоб один
 з них панував над зими. Треба
 полишити кожному з цих країв,
 кожному з цих народів їх повну
 і цілковиту автономію. (Оплески
 направо, в центрі і на різних лав-
 ках лівці.)

Колиб цей принцип прикладено
 до Німеччини, то ми мали би
 Баварію, Вюртембергю, Гановер
 і багато інших німецьких країн
 і ми не мали би Німеччини зеди-
 неної. (Нові оплески на різних
 лавках).

Не мали би тої Німеччини, яка
 допоможе в будучині протягнути
 руку російському відродженому
 велитеню та за якийсь час здійсни-
 ть Еренберга: »Прийде

такі слова, але маємо обовязок зро-
 бити з них висновок і дивитись
 відвертим оком на схід піддержу-
 вати і зміцнювати, яко мога на-
 шу оборону проти небезпеки з
 боку німецької едності, і одноча-
 сно працювати в напрямку щоб
 щезли всі погані елементи, які
 захитають будучиною Росії і її
 сусідних народів. (Оплески напра-
 во і в центрі).

Визнання самостійности Ук-
 раїнської Республіки булоб на-
 мій погляд, значним послугом для
 соціального миру і ладу в Евро-
 пі. Я мав приємність, тому кілька
 днів, кілька разів розмовляти з
 одним поважним Французом, який
 жив в Росії на межах України і
 який на протязі 20 років і
 часто там бував. Він звернув мою
 увагу на ці народи України гли-
 боко антибольшевицькі, позаяк во-
 ни є наскрізь землеробські і тісно
 звязані з землею, бо вони прак-
 тикують і шанують індивідуальну
 власність, невідому їх московським
 сусідам, які визнають тільки мір,
 себто колективну власність. В
 цій країні де, треба це визнати,
 занадто панувала велика земельна
 власність, російська революція
 передала в руки селян величезну
 частину землі, але вони захопи-
 ли тільки, скільки могли обробля-
 ти.

І зараз приятелі і вороги Ук-
 раїни згодні в тому, що ці селяни
 просять тільки, щоб придбати зем-
 лю раз на все заплативши за неї
 законним власникам і таким ро-
 бом мати звичайний титул влас-
 ности. Ці селяне звертають свої
 надії до далекої Франції і Ви мо-
 жете добре зрозуміти вражіння
 доброго патріота, який дав мені

мій колега п. Моріс Барес тільки
 що Вам казав, що він мусить
 знаходитися в усіх огнищах рейн-
 ської країни. Хиба це не певні
 докази, що ми знайдемо в Украї-
 ні поважну підмогу проти боль-
 шевизму, підмогу, яка побільшить
 і зміцнить засоби оборони Поль-
 щі і Румунії. (Дуже добре, дуже
 добре — направо і в центрі).

Зрештою ця країна є богата.
 Хліба там сила, цукрова промис-
 ловість там широко розвинута.
 Вона числить коло 50 мільонів
 мешканців. Домагаючись своєї са-
 мостійности вона не хоче звіль-
 нитись від частини боргів Росії,
 яка на неї приходить ся і заявляє,
 що бере, на себе не менш 30%
 її тягару. (Дуже добре, дуже до-
 бре на тих же лавках). Я не ро-
 зумію, чому ми не простягнемо
 руки тим, що хочуть прийти до
 нас. Ці інформації були мені під-
 твержені одним офіцером, який
 бився проти Українців. Один раз
 дійсно, помилково були кинуті
 проти українських банд, яких
 рахували большевиками, францу-
 зькі війська. За кілька день, на ша-
 стя, запримітили, що це не були
 большевики перед нашими війсь-
 ками, але селяне, котрі рахували,
 що захищають свою країну. Зро-
 блено перемирря, почалося брата-
 ня і швидко встановилося най-
 краще братетво зброї між україн-
 ськими солдатами і французьки-
 ми офіцерами, з яких деякі ріши-
 ли поступити на службу до ук-
 раїнського війська. В цій країні
 треба зробити ще чимало праці
 не звертаючи уваги на клевети,
 що розповсюджують проти Украї-
 ни, і ми мусимо прийняти руку,
 яку нам протягають. (Оплески на-
 право і в центрі). Не треба гая-
 ти часу на те, щоб встановити ще важ-

одну, яка протіє має повільно значіння. численне населення велику територію: маю на думці Україну. Він згадав Естонію, Латвію Литву, дійшов до Польщі, а потім перескочив до Кавказької Республіки. А в тім: від Кавказу до Польщі і до Румунії є роззявлена діра, яку на мою гадку, небезпечно полишати отвертою та яка могла бути прикритою, колиб союзні Держави рішили визнати Українську Республіку. (Голоси на право і в центрі: дуже добре, дуже добре).

Не бачу чому це бажання в якому нема ніякої утопії не мало би швидко стати дійсністю. Вже передімною висловлювало цю думку чимало з присутніх тут і тих, які мають усі дані на те щоб ясно оцінити становище таке неясне і таке складне старої Російської Імперії. Ствержую, що в ноті, яку маю в руках, Правительству вказано — правда може тільки посередно — якої помочи можемо сподіятися з цього боку, на те, щоб зміцнити теперішню протибольшевицьку гать. Досить було би ввести єдність командування перенести цю гать аж до Дніпра і в діяльності проти большевиз-

цип національності не лежить в тому, щоби збирати в одній величезній країні цілу низку малих народів, які хотять бути незалежними і не хотять щоб один з них панував над чими. Треба полишити кожному з цих країв, кожному з цих народів їх повну і цілковиту автономію. (Оплески направо, в центрі і на різних лавках лівці.)

Колиб цей принцип прикладено до Німеччини, то ми мали би Баварію, Вюртембергію, ГанOVER і багато інших німецьких країн і ми не мали би Німеччини зєднаної. (Нові оплески на різних лавках).

Не мали би тої Німеччини, яка поможе в будучині протягнути руку російському відродженому велитеню та за якийсь час здійснити погрозу Ерцбергера: »Прийде день, коли зєднена Німеччина, союзниця з єдиною Росією зможе заатакувати Францію і тоді похід на Париж буде значно лекший, як в 1914 році«. (Оплески направо і в центрі).

Ми не можемо робити закидів Ерцбергеру, міністру »Райха« за

ни є наскрізь землеробські і тісно звязані з землею, бо вони практикують і шанують індивідуальну власність, невідому їх московським сусідам, які визнають тільки мір, себто колективну власність. В цій країні де, треба це визнати, занадто панувала велика земельна власність, російська революція передала в руки селян величезну частину землі, але вони захопили тільки, скільки могли обробляти.

І зараз приятелі і вороги Українизгодні в тому, що ці селяни просять тільки, щоб придбати землю раз на все заплативши за неї законним власникам і таким робом мати звичайний титул власності. Ці селяне звертають свої надії до далекої Франції і Ви можете добре зрозуміти вражіння доброго патріота, який дав мені ці інформації, коли він входив до маленьких хат на Україні і де він бачив сяючі обличчя і тремтучі руки. Вони були щасливі братати ся з Французом і показували йому на стінах поруч святих образів, ікон, той самий портрет Наполеона I, про котрого

твержені одним офіцером, який бився проти Українців. Один раз дійсно, помилково були кинуті проти українських банд, яких рахували большевиками, французькі війська. За кілька день, на щастя, запримітили, що це не були большевики перед нашими військами, але селяне, котрі рахували, що захищають свою країну. Зроблено перемир'я, почалося братання і швидко встановилося найкраще братство зброї між українськими солдатами і французькими офіцерами, з яких деякі рішили поступити на службу до українського війська. В цій країні треба зробити ще чимало праці не звертаючи уваги на клевети, що розповсюджують проти України, і ми мусимо прийняти руку, яку нам протягають. (Оплески направо і в центрі). Не треба гаяти часу. Сучасне становище є важке. Треба спішно боротися проти нездорових ідей і пизьких вчинків людей, які кличуть і підготовляють світову революцію. Цією обороною ми хочемо захистити Францію і ми хочемо виратувати на-

Никола Бурлака.

За Тата, Маму і Україну.

2)

Кількадесят спалених хат, кількадесят трупів старців, жінок, а навіть дитий, спалена церква, читальня а коршма остала в селі на знак »високої« польської культури і ляцької »рицарскости.«

»Стій! — Хто іде?« — залунало серед ночі.

Із гвером, готовим до вистрілу, підійшов український вартовий жовнір до по-статі, яка аріяла в недалекій віддали.

Але, якеж було здивоване, коли побачив перед собою хлопчину, яких 12-13 років. Хлопець стояв перед ним просто-волосий, розхристаний, босий.

»Якаж мара загнала тебе серед ночі у се пуге поле?« спитав вояк хлопчину.

»Усе розкажу вашому старшому. Заведіть мене до него.«

Стрілець виняв свиставку, засвітав і в одну мить підбіг до него другий стрілець.

»Заведи його до сотника.«

Пішов стрілець із Гриньком стежками, аж дійшли до хати, де кватирою стояв сотник, командант січових стрільців. Коли привели перед него хлопця, Гринько обізався: Пане сотнику, я хочу поговорити із вами самим.«

Сотник привик у війні бачити чимало дивовижного і знав що нераз дитина, може подати важну вістку. Тому замкнув двері і усів на крісло до розмови з Гриньком. Більше чим пів години перевели на бесіді. Коли врешті отворили ся двері, побачив вартовий, як сотник обіймив хлопчину, а слези так і котили ся з лиця старого вояка.

»Проведи його поза вартову лінію,« дав розказ сотник, з досадов утер очи і дуснув дверми за собою.

По »славних« подвигах у селі, карний відділ поплив ся поволи у дальшу дорогу, щоби систематично винищувати свідомих українських людей.

»Рицарство« було повне зашалу, розбудженого ріжним трукком, який забрали з коршми. Розмови, усміхи, безлічні жарти так і сипали ся з уст кервавої банди.

Серед поля вибіг проти них хлопець, червоний, задиханий.

»Панове« — зачав по польська, — »мне пшислал пан Яєнські, жебисьце, злапалі гайламакуф, цо уцекайон з гмін ном касон. Вуйт і пеньздєсьонт хлоуф винезлі касен до лясу і там йон закопу-вон. Пан Яєнські чека на пануф в лесє і покаже дроґем. Але хлопі узброєни там вартен тшимайон.«

Яєнські був знаний у повіті польський шпiон. Коли командант почув новину, заіскрили ся йому очи, як хижої птиці, що шукає наживи.

»Сядай хлопче земнов і тшймай сен моцно.«

Придало ся Гринькові знане польської мови. Трохи навчив ся в школі, а ще гладше від свого ровесника Мацька, з яким часто бачив ся. Ляхи навіть не заховали жадної осторожности. Вони йшли позаду своєї армії, котра усьо мала ви-чистити. Не знали вони, що по придні-стрових яругах та лісах крило ся ще чимало січових стрільців, котрі на се остали ся, щоби доповнити ся охотникам з угі-качів, та де змога, пошарпати троха во-рога. Ціла шкадрона їхала скорим трапом дорогою, яку указав Гринько. Дорога вела цілий час по стрімкім боці Дністра. Аж странно було дивити ся з висоти в ріку, на той калістий, тесаний беріг.

Нарешті підїхали на місце, де понад дорогою здіймал ся стрімка гора, густо заросла від гори до споду. З другого бо-ку дороги прямовісна висока стіна звисла над Дністровими кручами.

На дворі стояла прегарна погода. Запах від розцвівших цвітів, легенький вітрець колисав листками — тишина царяла усюди. Нараз ту тишину перервав наглий грім стрілів. Більше чим двайцять жов-нірів повалило ся з коний. Счинило ся

трашне замішене. У тім замішаню почув ся дзвінкий хлопчатий голос: »На поги-бель Ляхам!« і на очах усіх хлопя вип-вало револьвер із ольстрі команданта і стрілило в саму голову. Повалив ся ко-мандант з сідла, а хлопець раз по раз вистрілював набoї у збиту масу ворогів та викрикував »Най жие Україна!«

Та один з опришків стрілив до Гринь-ка і поцілів у груди. Упала дитина з коня, покотила ся під сам беріг.

Між тим січові стрільці скінчили ро-боту. Дармо пускали ся іздці сюди й туди, шукаючи виходу. Його не було. Упереді дорога була завалена камінням, ізза во-трих сипали ся влучні стріли, а се саме пригетовили із заду. Ні оден не виїшов живий із того карного відділу Галера. До ноги вибито усіх. А всьо се не три-вало навіть тільки часу, кілько треба з'ужити, щоби се написати. Коли по-всьому сотник прибіг до хлопця. Гринько уже догасав. На його личку грала усмі-шка щастя. Тихеньким голосом він про-мовив: »Се за — тата, за — маму, за — Україну!«

І з гимт словами і душеньку свою Богу віддав.

УКРАЇНЦІ В БРАЗИЛІЇ Ширіть скрізь наші часописи. Передавайте його з рук до рук, хати до хат. Приєднуйте всегда нових підписників.

ціональну справу. Ще раз треба епішно вживати заходів, бо тут іде про безпеченство, незалежність а може колись навіть про само життя Франції. (Оплески направо в центрі і на рижних лавках наліво).

АМЕРИКАНСЬКІ, КАНАДІЙСЬКІ І БРАЗИЛІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ, РАДУЙТЕ СВОЮ ШКОЛУ В СТАРОМУ КРАЮ!

Відозва до наших американських земляків-патріотів.

Дорогі Земляки! Є у Львові від сорок літ товариство, що удержує українські школи і бурси та видає книжки і часописи для учителів і молоджи, а називався воно „Українське Педагогічне Товариство“. Воно перше, ще перед війною, поширило клич серед нашої галицької суспільності „В школі наша будучність“, і наш нарід зрозумів сей клич, і заюмагав щедро свої рідні школи і бурси. Та шестилітня війна не пощадила й Українського Педагогічного Товариства: понищила гарні шкільні будинки і бурси з цілим внутрішнім уладженем, а довівши нашу суспільність до крайного зубожіння, не дає і нині можливости, запомагати товариство так, як се діялось перед війною. Тимчасом разом з нечуваною дорожню грошеві потреби товариства помножили ся в десятеро.

А вже коли, як коли, то іменно тепер, треба галицьким Українцям своєї рідної школи!

І Українське Педагогічне Товариство мимо рижних моральних і матеріальних перепон веде свої школи і бурси, однак, як не прийде поміч, то стане. В сьому шкільному році удержує п'ять своїх гімназій, а в самім Львові сім шкіл і бурсу. На самі школи потребує місячно понад 100.000 корон.

Вправді перед війною було більше приватних шкіл (самих гімназій було десять!), але товариство й нині не втрапило ще надії, що небавом буде їх знова бодай стільки що було кілька років тому!

Але без помочі американських земляків товариство вже не всилі нічого вчинити! Прийдеться хіба школи і бурси позамикати!

Земляки! Американський гріш тепер в Галичині має дуже високу вартість. Кілька тисяч поратувало би рідну школу в Галичині на кілька місяців!

Товариство певне, що в Америці не найдеться ані одна українська душа, котра не змилосердилася би нині над нашою голодною і обдертою шкільною дитворю! Бо нашим дітям треба тепер не тільки подавати науку, але й книжку і кусень хліба й оджу. А за Ваше добре серце пішлється Вам відси дрібні діти шире та сердечне спасибі!

Адреса товариства така:

Українське Педагогічне Товариство.
Галичина, Львів, Ринок 10, 1. поверх.
У Львові, 30. січня, 1920.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА У ЛЬВОВІ:
Антін Гладшовський, Др. Остап Макарушка.

ПАНОВИ ДЕРГІНТОВИ, РЕДАКТОРОВИ „POLAKA“, ЩЕ РАЗ

під розвагу!

що з християнських дітей виходили кати своєї віри і своєї вітчизни? Сугь є в психологічній процесі, котрий зветься суггестію. Коли такому літати суггестіонованому, індівідумові потім два рази стільки літ доказували протинне, то вже дарма. Таким чином яничарство є свого рода каліцтвом людського духа.

Чи Ви на собі не відчуваєте страшного наслідку такого процесу? Зявіть собі. Ви з роду Литвин; значить у Ваших жилах тече кров поневоленого Ляхами люду. Ви родились і виростили на Україні; значить Ви вигодувались хлібом другого поневоленого Ляхами люду. І Ви служите (ще й як служите!) ворогам тих, хто Вас пустив у світ, і хто вигодував Вас своєю кривавицею! Яка потворна аномалія! Яка мусіла бути довголітня та суггестія, що у Вас убила розумі-простих фактів!...

Дійшло до того, що Ви просто не розумієте, що робите; з лякейської щирости загубили просту логіку. Редагуєте часопис, випускаєте між люди такі річи, що просто кидаються в очи своєю ненормальністю!

Перегляньте, пане, число 11 „Polaka“, зредагуйте його ще раз для себе а не для публики. Ви помістили статтю про іміграцію. В тій статі Ви доказали, що до Парані приїхали Поляки, Німці, Італійці, Французи і т. д. Українців, чи по Вашій термінології русинів, ані одного...

Нема то й нема; „навет суданет“ каже Москаль. І нараз, у тім же самім числі допись, як стрічали польського (не Вашого, бо Ви Литвин!) консуля в Прудентополю; а в тій дописі скарга на те, що „русині не пішли“ на торжество! Та ж Ви доказали публіці, що їх нема! Вони не імігрували до Бразилії, як же вони могли прийти! Та ж Ви не спіритист, що хотілиб, щоб якісь духи у ясній білій день прийшли і уклонили представникови найтемнішого ката свого народу (перепрашаю: пшедставника найяснейшей Жечи посполітей польськей)! А коли Ви не вірите в духів, то чоґо ж Ви поміщате статю, лгогічно вимагазте присутності неістнуючих людей?! Чи Ви не вчилися лгогіки? Чи Ви не знаєте, що тільки реальні сили викликають реальні явища, а фантазії до того не придатні? Поучіться, пане на старість!

Допись з Прудентополя каже, що русині не прийшли, бо ім пшеводніки не веліли. Он що! То значить ті русинські духи не терпіли не тільки самі, а ще й провідників мають! Дивні діла твої Господи!

Лишаючи то в тайні, як Українці переїхали до Бразилії (бо то ж диво, що Ви знаєте про приїзд 3000 Італійців, а не знаєте про приїзд 50.000 Українців!), ми мусимо Вам дещо сказати про їх фактичну присутність у Бразилії, у Парані, аби на другий раз не лякати читачів викликаючи якихось неістнуючих людей. Коли Вам пане, доведеться їздити по Парані, оглянете в: Prudentopolis, Rio Claro, Vera Guarany, Antonio Olintho, Itacema, Itapara, Caraminha, Legru, Antonio Candido, Jangada, Iraty, Marcelina, Guajuvira і багато інших — скрізь там мешкають Українці, не духи, ні живі істнуючі, котрі, працюють ілять, розмовляють, і взагалі виконують всі функції живих людей!

Коли Ви з ними зустрінетесь і заговорите до них по польськи, вони Вам можуть відповісти по польськи. Але ви не нотуйте у Вашій калернеті, що Ви розмовляли з...

пи виють з голоду попід готелями, що хліба в Польщі немає, а пани виробляють з жита і барабель горівку, і т. д.

Чим же тішитись? Прилучено до Польщі Галичину? А нам цікаво, кому буде прилучена Польща? Бо коли польські приятелі з Парижу перестануть докладати річно 11 мільярдів до польського одного, то чим же латати діри, задовольати панські апетити і воювати безконечно, щоб утримати при собі окрадені краї? Чим?

Потіштеся пане, тоді, коли побачете Польщу опущену і віддану своїм власним силам! У тім, що Українці і не впали до нуг п. консулеви, то „вина“ пшеводнікуф. В цім обвинуваченню чується безсила злоба ката від природи! Когось хочеться взяти, когось розіпнати, роздерти, інтернувати, замучити! Взяти весь нарід не можна; шукайте пшеводнікуф!

Так провідники є. Вони, як і весь український нарід у Бразилії, якого Ви не добавили, є реальність.

І коли вони були причиною, що наш нарід не пішов на понижаюче нас торжество, то маємо схилити голови і сказати: „честь ім!“ Сказати мусим, що вони достойні місці, яку на себе взяли, бо в критичний час показали праву дорогу. Важилась свідомість нашого люду і вони дали силу їй. Вони дали порозуміти, що кров пролита за рідний край, є свята і осквернити пам'ять мучеників за волю свого народу є і має бути найбільшим злочином проти Вітчизни. І чи не було б ганьбою для нас всіх, не було б доптанням святої памяти погибших, коли б наші провідники допустили участь Українців в польському святі?!

Вам то не сподобалось і Ви публікуете, що „млодші браця чекайон іннего консуля“. Перше усього: ми Вам не браця; по другому: ми не молодші; а по третьому: ми з Вами брацями не були і не будем; а четверте: Ви вгадали, ми ждемо консуля з Києва, а не з Варшави!

Чому ж Вам не сподобалось? Пригадайте собі шум поміж Поляками всього світа за пам'ятник Муравйову Вешателю, як його задумали поставити у Вільні. Чи багато він повисив Поляків? Рахується ся більш-менш 250 душ. А Українці рахують, що Поляки умисне, аби витяти в пень українськи населене, а засадити Галичину Поляками, ці наші „брати“ уже виняжили більше як 250 тисяч невинних людей. За що? Вибито Українців на українській землі за те саме, за що вибивали Москалі Поляків на польській землі за любов до рідного краю! І Москалі тільки вшали, т. є. усували шкідливий ім елемент і більш нічого. А ваші „браця“ патріоти Поляки, ще смакують: не просто убивають або визішують: калічать, палять, ви морують голодом, побивають буками до смерті, взагалі прикладають всі старі методи давньої „носительки культури на схід“. Бракує тільки двох або трох річей: садити на палі, вішати на гаки і публічно у Варшаві витягати обценьками жили українським попонемим. Але ми не сумніваємось, що колиб кара Божа упала на Галичину дійно і воно-б лишилась при Польщі, то про палі і гаки ми ще почуємо. Від вашої „культури“ ми всього сподіємся!...

Значить Ви пане редакторе, рахуєте так: 250 повисених Поляків, то є страшна жертва, яку Муравйов видер Польщі. А значить: пам'ятник тому-ж Муравйову у Вільні (у литовським, а не польським місті!), то є про...

дякувати за опіку, яку в рідній вають від Поляків наші брати?

Як же Ви низько ціните нас, гінті! Ви думаєте про нас, що маємо почувати більше болю, коли Ляхи чверть мільйона наших братів, на ли Муравйов повисив усього чверть?

Не дивіться на нас, пане, чер середньовічної шляхти! Ми можемо шляхти, можемо не мати власних ми маємо почуття своєї честі, снитись від можа до можа; снитись „rozwalam“, а забуваєте Ви на ли галицький мужик пережив 19 не забувши хто він є, то 20-м він каже й світові (уже й показав) хто... Не Ваш К. Незабур...

P. S. Ще що до пшеводнікуф.

Позаяк Ви нас виставляете Поляки може п. конзуль представити браму уряду, що є тут сякі та таки бунтівники. Може-б далось як клятих пшеводнікуф відстав Бразилії до „культурної“ Польщі. Ви показали, як вигльондаць із не іць упаць до нуг! Правда?

Вісти з України

Ще одна польська жертва

Артист - маляр, Модест С. один з найбільших мистців України помер на чахотку в митрополитській палаці у Львові дня 5. Він був арештований поляками перебув неволю в таборі у вичах, де знищила його чахотка.

„Щурам не даю“.

З Луцька доносять до „Вісти“, що там хорує багато поляків Українців на тиф. Заходом Вол. Федоренка, інспектора поліції уладжено там збір жертв н. міч хорим і зібрано 2.300. При зібранню приходило до прийемних сцен з Поляками, я тільки що не хотіли, нічого давати, але ще й відповідали з пристою: „Щурам не даю“.

Українські селяне мордують більше польських агітаторів.

Кореспондент доносить з Варшави, що більшовики заняли нозі міста на Україні, що селяни завзято бороняться проти та вбивають жидівських більшовицьких агентів.

Київська преса.

По звісткам, які має жидівський варшавський часопис „Льбенсфранген“, в Київській являються такі часописи: „Червоний пор“ і „Боротьба“, органи української комуністичної партії, урядовий орган радянської України „Українські вісти“, утравістичний (ні українсько-московський мові), „Комуністичний орган українських лівих соц.-рев.“, на польській мові „Боротьба“? Польські комуністичні партії видають „Глос Комуністичний“ під редакцією Фелікса Кона і Скарба...

Ліквідація Перемишської тверді

По донесенням з Перемишля, від...

Земляки! Американський гріш тепер в Галичині має дуже високу вартість. Кілька тисяч поратувало би рідну школу в Галичині на кілька місяців!

Товариство певне, що в Америці не найдеться ані одна українська душа, котра не змілосердилася би нині над нашою голодною і обдертою шкільною дітворою! Бо нашим дітям треба тепер не тільки подавати науку, але й книжку і кусень хліба й одягу. А за Ваше добре серце пішкть Вам відси дрібні діти щире та сердечне спасибі!

Адреса товариства така:

Українське Педагогічне Товариство.
Галичина, Львів, Ринок 10, I. поверх.
У Львові, 30. січня, 1920.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА У ЛЬВОВІ:
Антін Гладишовський, Др. Остап Макарушка.

ПЯНОВИ ДЕРГІНТОВИ, РЕДАКТОРОВИ „POLAKA“, ЩЕ РАЗ

під розвагу!

Вельми Шановний Пане!

Ви певно чули, читали і знаєте, що таке яничари. А коли може через старість забули троха, я Вам нагадаю.

Коли Турки нападали на християнські землі, то забирали людей у ясир. Малих дітей хлопчиків відбирали родичам і віддавали спеціальним наставникам, які вирабляли з тих хлопчиків найстрашніших ворогів християнства. В чім же суть того,

не прийшли, бо їм пшеводники не веліли. Он що! То значить ті русинські духи втерпіли не тільки самі, а ще й провідників мають! Дивні діла твої Господи!

Лишаючи то в тайні, як Україні переїхали до Бразилії (бо то ж диво, що Ви знаєте про приїзд 3000 Італійців, а не знаєте про приїзд 50.000 Українців!), ми мусимо Вам дещо сказати про їх фактичну присутність у Бразилії, у Парані, аби на другий раз не лякати читачів зикликуючи якихось неіснуючих людей. Коли Вам пане, доведеться їздити по Парані, оглянете в: Prudentopolis, Rio Claro, Vera Guarany, Antonio Olintho, Iracema, Itapara, Carasinha, Legrú, Antonio Candido, Jangada, Iraty, Marcelina, Guajuvira і багато інших — скрізь там мешкають Українці, не духи, ні живі істнующі, котрі, працюють ідять, розмовляють, і взагалі виконують всі функції живих людей!

Коли Ви з ними зустрінетесь і заговорите до них по польськи, вони Вам можуть відповісти по польськи. Але ви не нотуйте у Вашій кадрнеті, що Ви розмовляли з поляками, бо грубо помилитеся. Не нотуйте того, не поблікуйте в „Polaku“ і щиро-б Вам радив поменше нагадувати і як можна менше потішитись тим, що Галичина прилучена до Польщі.

Вас помпують з Варшави польською „славою“; Ви помпуете ту „славу“ в польську публіку. Але ми з боку знаємо от що, напр.: весь річний дохід польської держави є оден мільярд, а видатки річні 12 мільярдів, ми знаємо, що пани гуляють по Польщі, а хло-

наші „брати“ уже винишили більше як 250 тисяч невинних людей. За що? Вибито Українців на українській землі за те саме, за що вибивали Москалі Поляків на польській землі за любов до рідного краю! І Москалі тільки вішали, т. е. усували шкідливий ім елемент і більш нічого. А ваші „брати“ патріоти Поляки, ще смакують: не просто убивають або визішують: калічать, палять, ви морюють голодом, побивають буками до смерти, взагалі прикладають всі старі методи давньої „носительки культури на схід“. Бракує тільки двох або трох річей: садити на палі, вішати на гаки і публічно у Варшаві витягати обченьками жили українським полоненим. Але ми не сумніваємось, що коли кара Божя упала на Галичину дійно і воно-б лишилась при Польщі, то про палі і гаки ми ще почуємо. Від вашої „культури“ ми всього сподіємся!...

Значить Ви пане редакторе, рахуете так: 250 повішених Поляків, то є страшна жертва, яку Муравйов видер Польщі. А значить: пам'ятник тому-ж Муравйови у Вільні (у литовським, а не польським місті!), то є провокація польській національній честі. Згоджуємось і підписуємо обома руками: пам'ятник Муравйови в Вільні, пам'ятник Століпину в Київі, — ганьба для народу. Ну а торжество тих, що винують наших братів, сестер, мамів, торжество тут перед нашими очима, чи то не ганьба нам? Чи то ми мали бігати на те торжество тільки тому, що за аліянські гроші та французький страх Галичину прилучено до Польщі? Може іти та ще впасти п. Глуховському до під і по-

ством: „Щурам не даю“.

Українські селяне мордують большевських агітаторів.

Кореспондент доносить з Варшави большевики заняли нові міста на Укр. що селяни завзято бороняться проти та вбивають жидівських большевських агентів.

Київська преса.

По звісткам, які має жидівський вєський часопис „Лобенсфраген“, в Київі являються такі часописи: „Червоний пор“ і „Боротьба“, органи українських муністів, урядовий орган радянської „Українські вісти“, утравістичний (на українсько-московській мові), „Комуністичний орган українських лівих соц.-рев.“, на московській мові „Боротьба“! Польські ністичні партії видають „Глос Комуністичний“ під редакцією Фелікса Кона і Скарбка.

Ліквідація Череминської твердині

По донесенням з Перемишля, військ. влади не думають відбудувати перемишльської твердині. Справа має бути вже дефінітивно полаготжена, так, що ліквідація незабаром почнеться. Давні фортифікаційні об'єкти стануть розпарцельовані з тим, що місцеві раді прислугуватиме при набутті першенства.

Припинення „українських рад“ на Буковині.

із Черновець доносять, що за ворож-

Чудотворний вплив.

Селянське населення на Україні, яке після наївного чи радше крайно цинічного кореспондента львівської „Gazet-и Porann-oi“ — так нетерпеливо має ожидати приходу Поляків, від яких єдиних сподіється (?!) реального здійснення „земельної реформи“ настроєне так певно й тому, хіба мусіло читати інтервю кореспондента варшавського „Kurjer-a Porann-ogo“ з б. польським міністром рільництва Яніцким, в справі польської аграрної реформи. Саме „Kurjer Porannu“ (а за ним і „Glos Narodu“ з 17. липня 1919) тоді писав:

„Простір етнографічної Польщі без Литви й Руси зовсім не вистарчить на обділення малоземних польських хлопів землею, наколиб хотілося довести хлопські господарства лише до найконечнішого мінімум, це є десять гектарів (17 і пів морга).“

Дефіцит парцеляційного простору виносити буде й тоді (в Польщі), більше як це, що нам може принести в найліпшому навіть випадку приріст нашої державної території від сторони Руси а передовсім Руси (України).“

Отже не лиш відоме становище всіх стороництва польського союму що до приміювання засад ухваленої аграрної реформи на східних „кресах“, що ані кусничок землі з а більших (двірських) посіlostий не сміє дістатися в непольські руки, це є в руки місцевого українського хлопа, але також і виводи подані в „Kurjer i Porann-omu“, — після того циніка з Gazet-и Porann-oi, — хіба так чудотворно могли вплинути на селянина на Україні...

До якого то цинізму довела шестилітня війна деяких людей!

Ще один аргумент для світа, що час вже покінчити війну — справедливим миром, віддаючи кождому це, що кому належиться. Може тоді піchnуть ті люде вертати до якоїсь етичної рівноваги.

ЛЮБИ ДІТИ ЧИТАЙТЕ СЕ, АЛЕ КІЛЬКА РАЗ І ЗАДЕРЖІТЬ СЕ В СВОЇЙ ПАМ'ЯТИ.

Умер великий воїн, славний широко й далеко київський князь Святослав і лишив по собі трох синів княжити на руській землі: старшого Ярополка в Київі, середнього Олега в землі Деревлянській і молодшого Володимира в далекім Новгороді. Але не було любови межі братами: Ярополк убив свого брата Олега, а тоді менший Володимир, почувши про те, погадав собі так: »уби Ярополк одного брата, то уби і другого« — та й утік з Новгорода до чужої землі, Варяжської. І був він там три роки, а Ярополк тим часом підгорнув під себе всю землю руську.

А побувши ті три роки в чужій землі, набрав собі там військо, пішов війною на брата Ярополка і підступив під самий славний Київ. Підступив він під

Київ, але бачить — не сила його Києва взяти, треба на хитрощі підіймати ся. І післав Володимир до воеводи Ярополкового до Блуда послів так йому сказати: »Поможи мені побороти брата мого Ярополка, а я вже тобі віддячу ся. Батьком буду називати«.

Хитра була людина Блуд і погана; тож як Юда Христа, згодив ся продати свого князя і пана. Почав шепотіти Ярополкови на вухо: та у тебе й військо нема, та тебе й Києване не люблять, та вони сами хочуть Київ передати Володимирові... А Ярополк був м'яккої вдачі, слабовільний і справді послухав Блуда та вийшов із Києва.

І погане діло зробив тут Володимир: заманив свого брата до шатра і тут наемні люди вбери Ярополка, а Блуд ще й двері притримував.

І став тоді Володимир один князем всеї великої руської землі, а була вона тоді велика, велика й сильна. А як став Володимир один князем — почав воювати, далекої походи робити, чужі землі під себе підбивати. Забрали колісь Поляки собі від нас Череминсь та п'ятьші галицькі міста — відбив їх Володимир назад. Жив над рікою Окою, там де тепер російські міста Перм та Казань, на ріці Радимичі, а разом з ними Вятчі Володимир покорив і їх під себе; на Поляси язди Ятвяги — і їх покорив; над

Дунаєм жили Болгари — і їх покорив. Багато разів оборонив землю київську від нападів ріжних суїд, і визволив підняв руську землю високо-високо.

Але не в тім найбільша заслуга Володимира і не за те ми хвалимо і славим його, а за те, що він вивів нарід з тьмоганської і просвітив світлом віри Христової. А стало ся се так.

Предки наші поклоняли ся ідолам, яких найстаршим був бог Перун. Сам князь Володимир, як був ще поганином, дуже багато понаставляв таких ідолів, а в Київі то поставив Перуна, найстаршого бога, зі срібною головою і золотим вусом. Але в ті часи предки наші дуже часто стрічали ся Греками — воювали, торгували з ними — а з Греки вже давних-давен були Християни. Отже через Греків віра Христова сама вже почала потрохи проходити в наш нарід, то тут то там хтось хрестив ся, то тут то там церкву збудували, і в самім Київі був не один уже храм.

Тому не дивно, що Володимир почав задумувати ся: чому воно в моїй державі так вже багато християн — може і справді в тій вірі Христовій є щось велике. І почав приуцкати до себе людей ріжних вір, усних ченців, священників, став вислухувати які то в них обряди, але найліпше йому таки сподобав ся обряд грецький.

(Дальше буде)

гановища до румунського правительства аронних українських раз на Буковині, а передовсім наслідком пресової агітації за раницею, румунське правительство припинило діяльність українських рад на Буковині. До сего рішення дало привід, се що Буковинські Українці навязали контракт із Чехією та Угорщиною, звернений проти Румунії, а крім сього висилали українську молодь до військових союзів за границю.

Як українські війська складали зброю.

„Нова Рада“ доносить: Коли Денікин відходив під Камянець, українські війська хотіли передертися на зади Денікина. Треба було перейти кусник території, занятої Поляками. Поляки обіцяли українській команді, що всіх з оружжями і таборами перепустять, але коли тільки українське військо перейшло поза польську лінію, Поляки забули свою обіцянку й казали Українцям зложити зброю. Міністер війни Петрик зломав шаблю й кинув в очах Поляків у бік, а один український старшина застрілив себе з розпуки. Від міністра війни забрали 3 мільони грошей. Опісля всіх розброєних перевезли до Домбя, Дебліна й Ланцута.

Проти польських заяв.

Польський міністер Василевський пустив у шведську пресу неправдиві інформації про польсько-українські відносини.

Ці інформації спростовує тепер українське інформаційне бюро у Штокгольмі і заявляє між иншим, що Поляки не взяли від большевиків ніякої української території, а були запрошені до Камянця самим отаманом Петлюрою на основі перемирря між Україною й Польщею. Думалося, що Поляки придуть як приятелі, а вийшло навпаки, бо зараз по приході почалися улаштовувати карні експедиції на цілім протязі кордону, арештовувати українську інтелігенцію й опустошувати селянські двори.

Посол Дашиньскі про мир і Україну.

На засіданню варшавської ради робітничих делегатів обговорювано дня 7. січня справи польської заграничної політики. Реферат виголосив посол Дашиньскі. Про східну політику Польщі сказав він що слідує:

»На сході стоїмо супроти хаосу, який поплив по собі царат. Цілий ряд народів повстає там до самостійного життя і творить нові народні держави. Не всі вони признані ще коаліцією, всі однаке борються за свій біт. Польща повинна поирати змагання цих держав до незалежності, заключити з ними союзи, стреміти до визнання їх коаліцією і Росією, привернути стан миру на Сході Європи.

Найбільше трудности представляє в цьому огляді справа України. Край цей багатий і урожайний. За українськими багатствами просягають руки різно большевики, як і денікінці, Румунії і Поляки, які не мають до них права. Українські політики не змогли скоопсолідувати зусиль народу і повести самостійної політики. Край пливучий молоком і медом, пиває тепер кровю і сльозами. Польща мусить вийти в порозуміння з Українцями, мусить оперти свою політику на засадах справедливости. Границі можуть бути розділені обох сторін.

Чи пили Ви коли каву з української фабрики? Зайдіть до Григорія Кушніра кольонія Шавієр да Сільва — Панандуа С. Катаріна. Там дістанете: каву палену найліпшої якості — без домішок ароматичного запаху в фабриці „ІТАЙО“.
Kuchnir Gregorio Colonia Xavier da Silva
corr. Papanduva S. Catharina.

Адвокат
Dr. TRASYBULHO LINS-FILHO,
у прудентополи.

Принймає всякі справи цивільні, гандлеві, кримінальні. Виготовляє інвентарі, арроляменти і прочі всякі справи входячі в обсяг адвокатури. Ітересанти най удають ся до п. Вас. Лопатюка. Памятайте о сім, що всякі справи предкладаєте в українській мові.

Канцелярия містить ся:
Hotel Victoria — Prudentopolis.

Позір! — Позір!
ЛІНІЯ ІВАЇ І ОКОЛИЦЯ!
Linha Ivahy — Prudentopolis — Parana.
ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ.

Поручаю всім Українцям мій новоотворений склеп. Найдешевші товари споживчі, знаряди до ужитку домашнього. Купую збіже герву і всякі продукта кольоніяльні. Чого Вам потреба, купите і будете вдоволені. Жаден Українець не може оминати, а іти до свого Українця.

Alexandre Martynec.
Ivahy — Prudentopolis — Parana.

Заграничні вісти.
Конференція в справі дітей.
Около 20 держав есть заступплених тепер на конференції в справі дітей, яка відбувається в Женеві. Англійським заступником есть епископ з Оксфорду, а американським пастор Морфі.

Брусілов перейшов на сторону большевиків.
До Варшави прибув офіцер з денікинської армії, він розповідає, що генерал Брусілов перейшов до большевиків з мести за те, що Денікин казав розстріляти його сина, приловленого на большевицькій стророні.

Аліянты не жартують з Туреччиною.
Премієр Льюйд Джордж оголосив недавно в палаті послів, що французське правительство поробило всякі заходи, щоб Турки не пішли дальшим походом на Вірменію. Франція вислала свої военні кораблі до Мессини в Малій Азії.

Що до Константинополя, то всі аліянтські правительства вислали однозвучні розкази своїм військовим відділам, тамечки. На запит одного з послів, чи англійське правительство поробило зарядження, щоби Турки не бешестили дальше церкви св. Софії, відповів Льюйд Джордж, що в тім згляді не зайшла ніяка зміна.

товариства «Україна» в Прудентополи. Збори отворили Ви. О. Ігумєн Шкірпан, котрих вибрано і на председателя зборів, а котрі покликали собі на секретаря п. О. Мартинця. Ціль зборів була, щоб здати звіт з цілого товариства, та будови дому. Дім вже майже на викінченні. Хоть серед тяжких обставин прийшлося кінчити єю будову, але довершилось, бо правдоподобно посвятитись на Зелені свята. Виділ товариства позієтав той самий. По викінченню сего дому і по посвяченню відбудуть ся надзвичайні загальні збори в цілі вибору нового Виділу.

Українці в Бразилії послухали зазиву. »Праці« щоб почитти наших поляглых героїв за незалежність неньки-України. Де лиш Українці мають свій цвинтар, то всюди поставлено гарні, високі крести на честь поляглых. Честь Вам, що умієте оцінити єю геройську любов наших братів. В Прудентопільській оселі в деяких лініях вже посвячуєсь сі крести.

Дійшла до нас вістка, що оселя Есперанса і близькі околиці задумують заложити кооперативу. В коротці мають збутись збори, щоб в діло ввести сей замір.

Найбільший український склеп в Прудентополи
Василя Войтовича.

Продаєть ся по ціні уміркованій. Одинока фірма, яка відсозопить Вас за Ваші гроші! Вступіть і переконайте ся, бо то не коштує нічо.

Більший вибір найріжнородніших материй, наймоднійших кольорів касеміри, коців, готових убрань, чисто-вовняних пал, полотна, хусток, стяжок, капелюхів соломяних і сукняних, ниток до шиття, вишиваня і ручних робіт, зимових шалів, перфум, перфумованого мила, скла, начинь шалів, перфум, машин до шиття, пороху, шроту, фугетів, славної пасти „Фаворіта“ і шнурівок; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завсїгди: хміль, олій до фарб, свьічки мильові, а подостатком муки найліпших марок, соли грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурузяної і мандьокової, фасолі, кави зернятами, незрівнаного смаку паленої і чай з Індий.

Завсїгди сьвіже насїне.

Продаю всім, з мові власної цегольні ЦЕГЛУ, яку узнано за найміцнійшу, найлекшу і найпрактичнійшу до мурованя; ЧЕРЕПИЦЮ: витревалу, найменшої ваги, а найсильнійшу. Скуповую на велику скалю герву та иньші краєві продукта.

Посідаю велике і рівне подвіре на заїзд, а на случаи потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilio Wojtowycz
Prudentopolis, Parana, Brazil.

для кого у всього сільського люду і у всьому війську українському немає иншої назви, як »батько«. І як се дивно нам, його сучасникам і щоденним знайомим, особистим його приятелям і ворогам, людем, що вкупі з ним часто й довгі часи робили нудну і непомітну роботу, — бачити нині, що в сьому скромному нашому товаришови живе незнаний нам до тепер великий дух, широкий розмах, безмежна сміливість і упертість в досягненню великих ідеалів!

Хто з нас догадів в часи примусового сну нації, що в сій постаті сухорливого юнака з блакитними, загідними очима мало-помітній в колі инших постатей робочої української інтелігенції, куня приспаний Великий Дух? Хто сподівався, що запалений духом нації, той великий дух Семена Петлюри загориться та ким ясним і яскравим світлом, що стане іривідною зорею для всього українського народу на шляху до визволення з ярма неволі?

Мабуть ніхто.

Було звичайне, буденне життя — і ньому звичайною людиною, подібною до багатьох своїх товаришів, виглядав і Семен. І тем більша тепер наша ра...

кляні вчителями, білка підчас відночків поміж веіма бурсаками, — все се тяжким камулом осідало на ніжні дитячі думі. Богаток юнаків нівечила ся непериродна атмосфера ще в той час, коли тільки починали розиускатись бруньки молодих паростків їхньої психики; богаток викенула геть, за облавок життя в образі тих недоучків та недодумців, що або наповняли потім кадри сільських дичків та паламарів, або просто виходили розбишаками на великий шлях життя. І тільки невелика частина дитий переходила сі тортури не змятою, не зломаною. Се переважно ті щасливі натурп, що здібні були жити ніби подвійним життям: формальним — шкільним, і власним сві-

том мрій, в яких творили собі нові, пригідні обрії. Се — або діти-філософи, або діти-поети.

До таких щасливих натур належав і Семен Петлюра. Заплакане біляве личко маленького на зріст хлопчиська завжди мало блискучі очі; завжди було готове до усмішки, дотепного жарту, якоїсь розривки, — ніби вся та которжна обстановка бурсацького життя в школі й обстановка домашніх злиднів зоставалася десь обіч, не стосувалася до нього безпосередного. (Далі буде).

Нинішнє сватанє.

— З рукою на серці можу вам сказати, що люблю ширю вашу доньку.

— Гм, я шукаю такого жениха, що мігби се мені сказати з рукою на... кишені.

Лікар і оператор

Др. МИРОСЛАВ ШЕЛІГОВСКИЙ
Бувший асистент клінік європейських.

CURITYBA, Rua S. Francisco 25.

Лічить після найновішої системи. — Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на ліченє і побут у своїй клініці. Лічить лучами „Roentgena“. Посідає власну лабораторію до бадань хемічних і мікроскопових, та всяких інших бадань крови в слабостях внутренних.

Порада листовно і усно. — Мож розмовитись по українськи.

CURITYBA — Rua S. Francisco № 25. — Paraná — Brazil.

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім, зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стачії залізничої.

В його склепі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший товар. О сім переконаєсь кожний, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора сая повна Seccos e Molhados, залізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть переночувати, або в бараку, або в саях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.

До кожного потягу висилаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ШИРОКОЇ БРАЗИЛІЇ.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українськшпитали в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям мущинам, як і жєнщинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнішим успіхом, ревматизм, всякі недуги жолуду, недуги утроби, нирок, гемороїди, недуги шкірні, ріжні затроєня, недугу падачки і т. д.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірем, а дістанє порадy.

На відповідь залучить поштову марку.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis

Paraná

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 годи пополудни в українськшпитали. (Безплатно для бідних).

Кравчарня „УКРАЇНА“
Василя Магеровского

Виготовляє всякі убраня від найдорозших до найдешевших: плащі, намітки, маринарки, сподні — взагалі все, що входить в обєм кравецтва.

Всякі роботи виконує скоро, совісно — після міри, крою і моди.

Ціни найприступнійші.

Українці! Попирайте завсїгда лиш своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“

de

Basilio Magerovskyi

Parandua

Sta. Catharina

Оселя Гважувіра — Паранє
Бразилія.

Найбільший склеп український.
ІВАНА ШЕРЕМЕТИ.

Поручаєсь всім Українцям склеп свідомого Українця, в котрім найдуть ся товари споживчі, зваряди до домашнього вжитку. Хто що потребує а певно що не пожалуєте, коли оповіять обовязок народний:

СВІЙ ДО СВОГО.

Купуєсь збіже і всякі продукта кольоніяльні.

ANTONIO REBOUCAS PARANÁ
Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципїю Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забачає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужиткоу домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстєні, ланцущки до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças Paraná

Український склеп
ХРУНІА БРАТА.
в кольонії Вєра Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтаньшій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тїмбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сїль мїлка і груба, риж, капелюхи сукнянні і солом'янні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Fridatim, Parana.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтаньшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі склепарі.

В. КУН І СИН

ІПІРАНІА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

CAIXA
POSTAL

BEVAM AS SERVUEIAS

НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого skleпу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стациї залізничої.

В його skleпі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший товар. О сїм переконаєсь кожний, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора сая повна Seccos e Molhados, залізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючи можуть переночувати, або в бараку, або в саях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі skleпом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.

До кожного потягу вислаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

CAIXA
POSTAL
246.

BEBAM AS CERVEJAS
DA
ATLANTICA

Atlantica

Luzitana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. Я.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:
ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбург
Куритибана
Паранаенсе
темні:

Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Атланта
Більц
Вода Столова
Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини
Абакаші
Черешень
Малин
Помараньч
Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!

Роздаємо насіне ячменю за контрактом або продаємо вибіране насіне ячменю!

Сухі дріжджи Атлантики є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляющий сили.

в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтанній ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тїмбо, кору з брамуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, ріж, капелюхи сукняні і солом'яні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Paraná.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтанній ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі skleпарі.

ПП. З КОЛЬОНІЙ

прошу прийти у мій skleп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я сьвідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet

Paraná

КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
В АНТОНІО РЕБОУСАС—ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших skleпів у цілім муніципїю Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає—ФАБЕНДА—ЗЕЛІЗО—ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужиткоу домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усе споживчі товари. Капелюхи—стрільні артикули—окраси зі золота як брошки, перстені, ланпушки до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças

Paraná

В. КУН І СИН

ІПІРАНГІ ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій skleп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую усякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUN & FILHO

Guajuvira

Paraná

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш skleп, який є завжди заосмотрений у найріжноріжнійшій товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якості. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, капелюхів, вовняних пал, хуеток, білого полотна, черевиків з фабрики Фаворита, осетові вовняні убраня і многі иньші товари галестарійні.

НАЧИНЄ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід
ДЛЯ ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна
Для прибувших залізницею нічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги. Шановної Публіки. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraty.